

N:o 212.

Af Herr **Sven Nilsson** i Österslöf: *Angående låneunderstöd för utdikningar och aftappningar af sankta trakter och sjöar inom rikets mellersta och södra län.*

Vid de sista riksdagarne under ständsrepresentationen var det öfligt att, likasom under dem, som hållits sedan nya Riksdags-ordningen blifvit antagen, ställa till Kongl. Maj:ts förfogande särskilda belopp att dels användas såsom anslag utan återbetalningsskyldighet för vattenaftappningar uti de sex nordliga länen och några häradar af Wermland, och dels såsom lån till likadana företag i rikets öfriga delar. De belopp, som kommit mellersta och södra delarne af riket till godo på detta sätt, hafva från och med riksdagen år 1859 utgjort årligen 50,000 Riksdaler Riksmünt. Men under ständsrepresentationen anvisades dessutom för understödjande af särskilda företag stundom icke obetydliga belopp, och jemväl höjdes de anslag Kongl. Maj:t för sådana ändamål äskat. Såsom ett sådant exempel kan anföras, att då Kongl. Maj:t vid 1862—1863 års riksdag begärt 50,000 Riksdaler årligen åt de nordliga trakterna af landet och 50,000 Riksdaler årligen åt öfriga delen af riket, så föreslog dåvarande Stats-Utskott anslaget utan återbetalningskyldighet, som skulle tillkomma norra delen af riket till 300,000 Riksdaler eller 100,000 årligen i stället för begärda 50,000, samt att, utom de af Kongl. Maj:t begärda 150,000 Riksdaler till öfriga delar i riket, Stats-Utskottet föreslog att lemna lån åt särskilda vattenaftappningsföretag till ett belopp af 462,500 Riksdaler. Äfven vid riksdagen år 1865—1866 föreslog Stats-Utskottet tillökning uti de medel Kongl. Maj:t för sådana ändamål begärt till sin disposition, och derförutan anvisade af understöd till särskilda vattenaftappningsföretag. Vid sednare riksdagar, det vill säga efter nya representationsättets införande, hafva Stats-Utskotten endast föreslagit att ställa vissa belopp till Kongl. Maj:ts disposition, och icke att lemna särskildt understöd åt något sådant företag.

Utän att ingå i någon undersökning om hvilketdera af sätten att gå till väga är rättast eller ändamålsenligast, antingen att Riksdagen uteslutande öfverlemnar dispositionen af sådana medel åt Kongl. Maj:t eller sjelf till någon del anvisar medel för sådana ändamål, torde man kunna påstå att, derest dylika odlingsföretag skola af det allmänna understödjas, bör vid understödets bestämmande de behof deraf som förefinnas tagas

tagas till grund för understödens belopp. Detta har likväl, så synes det åtminstone, icke skett vid de sistförflutna riksdagarna. Det är ett känt förhållande, att Väg- och vattenbyggnadstyrelsen med mycken noggrannhet granskar planer och förslag till sådana företag och icke föreslår till understöd andra än dem som deraf äro förtjenta. Likväl finner man att, utan allt afseende på de belopp bemälda styrelse upptagit, Riksdagen under sednare åren alltid hållit sig vid en lika, af Kongl. Maj:t äskad summa, 50,000 Riksdaler. Sålunda, för att icke gå längre tillbaka än till sist hållne riksdag, upptager då lemnade generalförslag för medlersta och södra delarne af riket hvilande från 11 särskilda län inkomna planer till 35 arbetsföretag, för hvilka kostnaden är beräknad till 435,735 Riksdaler och bidraget till 213,300 Riksdaler. Härtill anvisades då 50,000 Riksdaler, således ej fullt en fjerdedel af hvad som var föreslaget till bidrag. Jag har ingen kännedom om huruvida flera förslag inkommit till Väg- och vattenbyggnadstyrelsen från medlersta och södra delarne af riket, hvilka styrelsen funnit förtjenta af understöd; men då de från föregående riksdag hvilande erfordra en summa af 163,200 Riksdaler, är uppenbart att endast till dessas understöd den summa af 50,000 Riksdaler Kongl. Maj:t begärt befinnes otillräcklig.

Långt ifrån att vilja klandra Regeringen, som måste begära medel för så många och olikartade ändamål, för det den icke till detta begärt en större summa, tror jag dock att Representationen bör, lika väl som den kan, öfverskrida det äskade beloppet, då såsom här det användes till produktiva företag och i en näring, som af många anledningar är angeläget understödja. Då härtill kommer, att medlen skola utlemnas såsom lån, så att Statens uppoffring med understöden icke kan vara större än den vinst som beredes det allmänna, derigenom att vår hufvudnäring varder förbättrad, så tvekar jag ej föreslå Riksdagen höja den af Kongl. Maj:t begärda summan och således,

att till Kongl. Maj:ts disposition för år 1871 anvisa en summa af 100,000 Riksdaler, att utgå såsom lån för befrämjande af utdikningar och aftappningar af sanktrakter och sjöar till beredande af odlingsföretag inom Rikets medlersta och södra län, emot vilkor som Riksdagen bestämmer.

Stockholm den 29 Januari 1870.

Sven Nilsson,
från Österslöv i Willands härad.